

25 april en 5 mei, de twee speciale dagen om niet te vergeten..... door Carel Usmany uit Groningen.

Bij het zien van de foto's in diverse facebook berichten over de herdenking van de proclamatie van de RMS op 25 april herinnerde ik nog aan een korte videoclip van een jaar geleden. In die videoclip zag je vooral jongere generaties Molukkers die met RMS-vlaggen zwaaiden. Ik moest aan mijn ouders denken toen ze ongeveer dezelfde leeftijd hadden als deze jongeren.

Leven in een vreemd land.

Mijn ouders woonden na de komst in Nederland in 1951 met mijn oudste broer en zus in kamp Schattenberg (Drenthe). Een kamp waar het dagelijks leven werd bepaald door de strakke regels van de BPRMS en waar het gebruik van fysiek geweld niet werd geschuwd wanneer je je daar niet aan hield. Mijn moeder zag al gauw de gevolgen daarvan en overtuigde mijn vader dat ze zich beter kunnen aansluiten bij de CRAMS, een wat meer gematigde politieke belangenorganisatie.

Na circa een jaar in Schattenberg verhuisden ze samen met andere CRAMS-gezinnen naar kamp Beenderibben in Overijssel waar mijn tweede zus is geboren, maar na amper een jaar in Beenderibben verhuisden ze weer. Nu naar een kamp in de uiterste uithoek van Noord Nederland. CC polder, een kamp gebouwd tegen de Dollard in de Carel Coendraad Polder (Noordoost Groningen).

In CC Polder ben ik geboren in het najaar van 1953. Mijn moeder vertelde me nog dat op de avond van mijn geboorte het flink stormde. Dat er 24 uur dijkbewaking was omdat het zeewaterpeil tot een gevaarlijk hoogte was gestegen, en dat men klaar stond om de mensen in de kamp te evacueren. In CC polder zijn ook mijn jongere zus en broer geboren. We hebben daar ruim zeven jaar gewoond. In 1960 verhuisden we naar de eerste Molukse wijk in Nederland in Appingedam.

Mijn peetvader had ervoor gezorgd dat mijn vader samen met andere mannen aan het werk konden bij de Nederlandse Kabel Fabriek (NKF) in Farmsum-Delfzijl. Voor mijn vader en al die andere mannen was dat een hele ervaring. Zij zagen voor het eerst grote machines die zij moesten bedienen. Nederlands kenden ze niet en alles gebeurde met gebaren taal of via de voormannen die Maleis spraken. Ondanks dat was het voor de meeste van hen gelukt om tientallen jaren bij NKF te blijven werken.

In Appingedam bleven mijn ouders, tot ze kwamen te overlijden, in de Molukse wijk wonen.

'Wanneer ons land vrij is en wij er voorgoed naar kunnen terugkeren ligt allemaal in Gods handen'

Mijn ouders geloofden in de RMS en als trouwe leden van de CRAMS betaalden ze maandelijks de contributie aan één van de CRAMS leden die dat kwam ophalen. Wanneer er extra geld nodig was voor de 'zaak' gaven ze dat. Zij waren er zo van overtuigd dat ze spoedig zouden terugkeren naar de Molukken, dat ze zelf de schaarse sieraden die ze hadden gaven als ze op dat moment geen contant geld hadden.

Maar mijn moeder kwam erachter dat al dat geld wat zij en de andere mensen gaven niet voor de 'zaak' werd gebruikt. Zij dwong mijn vader om geen contributie meer te betalen en uit

de CRAMS te stappen. Mijn vader had er moeite mee, maar mijn moeder bleef bij haar besluit, en uiteindelijk zegde mijn vader het lidmaatschap op.

Mijn vader, derde van links vooraan in witte pak.

Ondanks dat ze niet meer aangesloten waren bij een politieke belangenorganisatie bleven ze geloven dat zij eens terug zullen keren naar een vrij land. Maar ze waren ook realistisch genoeg om te beseffen dat - met de leiders van toen – dit niet zal lukken.

Als we in discussie gaan over de RMS met mijn ouders was het mijn moeder die onze argumenten van tafel veegde door op te merken 'wanneer ons land vrij is en wij er voorgoed naar terug kunnen keren ligt allemaal in Gods handen'.

Gesprekken aan de keukentafel in een taal die we niet kennen.

Op 25 april en 5 mei moet ik aan mijn ouders denken, die in de bloei van hun leven ongewild naar een vreemd land zijn gebracht. Het zou tijdelijk zijn maar het werd uiteindelijk permanent. Ook aan hun stille hoop dat ze eens terug zouden keren naar hun geboortedorp Aboru op het eiland Haruku. Pas toen ze hoog bejaard waren lieten ze deze hoop varen. Ze bleven echter geloven in de droom dat het land waar ze geboren zijn en waar ze hun jeugd hadden doorgebracht eens vrij zal zijn.

Ik moest denken aan de tijd dat mijn ouders over de situatie van hun familie in Aboru spraken als ze weer een brief kregen. Over de problemen die de mensen in Aboru ondervonden als ze vanwege de RMS werden opgepakt. Ze wisten van de hoge gevangenisstraffen die de mensen dan kregen.

Als we dan in de keuken kwamen en zij daarover aan de keukentafel zaten te praten schakelden ze snel over in een inheemse taal die wij, mijn broers en zussen, niet konden verstaan. Maar wij wisten wel dat het over de situatie van mensen in Aboru ging, want tijdens het gesprek hoorden we de afkorting waar geen inheemse woord voor is.

Ik moest ook denken aan de berusting van mijn ouders, ongewild te moeten leven in een land dat voor een groot deel van hun leven vreemd is gebleven. Aan de glimlach van mijn vader bij de dokter als die niet begreep wat die zei maar toch vriendelijk ja knikte.

Mijn moeder, tevens de dirigent, zittend tweede van links.

Als ik bij deze momenten stil sta voel ik het verdriet in mij opkomen, omdat ik ook moet denken aan de vele andere ouders die oud zijn geworden in een samenleving die – misschien ongewild - hen heeft uitgesloten.

Gelukkig zijn mijn ouders oud geworden in hun eigen vertrouwde leefomgeving, de kleine Molukse wijkgemeenschap in Appingedam met een eigen kerk, die hen toch een zekere gevoel van verbondenheid gaf.

Dromen over vrijheid en over een leven in een vrij land.

De onderdrukking, stigmatisering, en uitsluiten van de mensen in Aboru is niet van de laatste 10, 20, of 30 jaar maar langer. De problemen die daarmee gepaard gaan zijn misschien niet altijd zichtbaar maar nog steeds actueel.

Door de vele jaren van onderdrukking, uitsluiting en stigmatisering weten de mensen in Aboru als geen ander, wat het betekent om als vrije burgers deel te kunnen en mogen deelnemen aan de samenleving. Hun drang naar vrijheid komt voort uit de pijn die zij al van generatie tot generatie voelen. Daarom is de RMS – misschien niet voor iedereen – voor hen een symbool geworden voor hun strijd voor vrijheid. Evenals mijn ouders en andere ouders dromen ze eens in een vrij land te zullen leven.

25 april en 5 mei zijn voor mij daarom speciale dagen om tijd te nemen en stil te staan bij de dromen van onze ouders en die van mensen op Centraal en Zuidoost Molukken, zoals op Aboru, om vrij te zijn van armoede en onderdrukking.